

กัณฑ์ที่๖๖ | ทิริโอดัปะปะ๑

วันเสาร์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๙๙

อิทานา ตสฺส ภควโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

ปรินิพฺพานโต ปญฺญาเย เอญฺนุสตุตฺตรจตุสตาธิกานิ

เทวสวจณฺรสหฺสฺสานิ อติกฺกนฺตานิ ปจฺจุปนฺรกาลวเสน

มาฆมาตสฺส ปญฺจวิสฺติมฺงฺ ทินฺนํ วารวเสน ปน

โสรวาโร โหติ เอวํ ตสฺส ภควโตปรินิพฺพานา

สาสนายุกาลคณฺนา สลฺลภฺเขตฺตพฺพา สกฺกจฺจํ ธฺมฺโม โส ตพฺโพติ ฯ

ศุภมัสตฺวพระพุทฺธศาสนาญฺกาล จําเดิมแต่ปรินิพฺพาน แห่งพระองคฺสมเด็จพะผู้มีพระภาค อรหันต สัมมาสัมพุทฺธเจ้านั้น บัดนี้ล่วงแล้วได้ ๒๕๙๙ พรรษา ปัจจุบันสมัยกุมภาพันธ์มาส สूरทินที่ ๒๕ โสรวาร (เสาร์) ขอพุทฺธปรินิพฺพานอันกำหนดนับ ศาสนันกาลจําเดิมแต่องคฺสมเด็จพะผู้มีพระภาคเจ้านั้น มีนัยอันกำหนดนับ ด้วยประการฉะนี้ เบื้องหน้าแต่ปัจจุบัณตั้งสัมมนาหาระจิตพึงคำภาษิต ดังจะแสดงต่อไปนี้เถิดเทอญ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส (๓ หน)

ทิริโอดตฺตปฺปสมฺปนฺนา สุกฺกธฺมฺสมาหิตา

สนฺโต สปุปรึสา โลก เทวธฺมฺมาติ วุจฺจเร ติ

ณ บัดนี้ อาตมภาพจะได้แสดงธรรมอันประเสริฐเรียกว่า ทิริโอดตฺตปฺป-สมฺปนฺนา ธรรมนี้สำหรับ อุปการะสัตว์โลก ให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขไปตํมๆ กัน ก็เพราะอาศัยธรรมทิริโอดตฺตปฺปะนี้ เป็น ธรรมสำคัญคํมครองสัตว์โลก ให้สัตว์โลกร่มเย็นเป็นสุข ไม่กระทบกระเทือน ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่เสียดสีซึ่งกันและกัน ไม่ริษยาในกันและกัน ก็เพราะอาศัยทิริโอดตฺตปฺปะ

นี้แหละเป็นข้อสำคัญ นักปราชญ์ทั้งหลายตั้งแต่พระสัมมาสัมพุทฺธเจ้ามา ท่านอุบัตติธรรสขึ้นในโลก ธรรมอันนี้มีอยู่ก่อนพระพุทฺธเจ้าอุบัติเกิดขึ้น ให้สัตว์ในโลกอาศัยร่มเย็นเป็นสุขก็เพราะอาศัยธรรมนี้ เรียกว่า ทิริโอดตฺตปฺปะธรรม

สัตว์โลกหมดทั้งสากลโลก หญิงและชายก็ดี ถ้าไม่มีความละอายมีความเกรงกลัวกันแล้ว ย่อม เบียดเบียนซึ่งกันและกันเป็นเบื้องหน้า ไม่ได้มีความสุขไปตํมกัน เพราะอาศัยเบียดเบียนซึ่งกันและกัน

เบียดเบียนซึ่งกันและกันด้วยกายบ้าง

เบียดเบียนซึ่งกันและกันด้วยวาจาบ้าง

เบียดเบียนซึ่งกันและกันทางใจบ้าง

เบียดเบียนซึ่งกันและกันทางกายนั้น แต่เดิมวัตถุให้เห็นปรากฏ เมื่อเป็นพ่อค้าแม่ค้าก็รุกรานกันในการค้า การค้านั้นๆ รุกรานกันในการค้านั้นๆ ด้วยกายบ้าง รุกรานกันในการค้านั้นๆ ด้วยวาจาบ้าง

นี่ก็เพราะอะไร? ต่ออะไร? เพราะปราศจากhiriและโอตตปปะ ถ้ามีหิริความละอายแก่ใจ โอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวอยู่แล้ว ไหนเลยจะเบียดเบียนกันด้วยกายบ้าง ไหนเลยจะเบียดเบียนกันด้วยวาจาบ้าง ไม่กล้าจะทำลงไป เพราะให้ความเดือดร้อนซึ่งกันและกัน เห็นปรากฏเฉพาะหน้าเฉพาะตาเช่นนั้น

บุคคลผู้มีหิริและโอตตปปะตั้งอยู่ในทวารธรรม ธรรมอันประเสริฐเช่นนี้แล้ว ไม่กล้าประพฤติดะเมิดเช่นนั้นได้ ทั้งกายทั้งวาจา อายนัก

ให้ความทุกข์เขาด้วยกายอายนัก

ให้ความทุกข์เขาด้วยวาจาก็อายนักเหมือนกัน

มีแต่ให้ความสุขทางกาย ความสุขทางวาจา ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน การค้าก็ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

แม้ถึงจะเป็นขวานาเล้า ก็เบียดเบียนกันด้วยกายปรากฏอยู่ รุกทำอะไรทำนากันไปตามหน้าที่ เบียดเบียนกันในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่นนี้ เหล่านี้

หรือไม่กระนั้นรุกรานปรากฏ ต่อหน้าต่อตา จนกระทั่งถึงเป็นความกันในโรงในศาล อย่างนี้น่ารำคาญ เพราะคนปราศจากความละอายและความสะดุ้งกลัว ปราศจากหิริและโอตตปปะ เรียกว่า อรูป อนตปป์ ไม่มีความละอายไม่มีความกลัว หน้าด้านใจด้าน พวกมนุษย์คนพาลแท้ๆ

พวกหิริโอตตปปะหน้าบางใจบาง หน้าอ่อนใจอ่อน ประพฤติให้ความสุขเขาทั้งข้างนอกข้างใน อย่างนี้เรียกว่า รูป อนตปป์

พวกที่ให้ความร้อนเรียกว่า อรูป อนตปป์ ไม่มีความละอายความสะดุ้งกลัว

ถ้ามีความความสะดุ้งกลัว นั้น ไม่ให้ความทุกข์เขาทั้งทาง กาย วาจา ทั้งข้างในข้างนอก...ตลอดถึงใจก็เหมือนกัน การทำนาหรือทำสวนทำอะไรไม่เข้าใจให้ความร้อนกันต่อหน้าต่อตาไม่ใช่เช่นนั้น นั่งอยู่ต่อหน้าบ้านใกล้เรือนเคียงกัน รุกนิดรุกรนหน่อย ไม่เอา อย่างนี้ให้ความทุกข์กัน

ให้ความสุขกัน ไม่ให้ความทุกข์กัน เพราะฉะนั้นต้องมีความละอาย

ไม่ใช่แต่เพียงว่า ขวานาชาวสวนหรือพ่อค้าแม่ค้ามาขาย นักปกครองแผ่นดินก็รุกราน พระเจ้าแผ่นดินคนไหนรุกรานเขาอื่น พระเจ้าแผ่นดินคนนั้นเรียกว่า อรูป อนตปป์ ไม่มีความละอาย ไม่มีความสะดุ้งกลัว ให้ความเดือดร้อนแก่เขา

ลดชั้นเป็นลำดับลงมาจน กระทั่ง ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ถ้ามาบวชในธรรมวินัย แลให้ความเดือดร้อนกันด้วยกายด้วย ให้ความเดือดร้อนด้วยวาจาด้วย

นี่ก็เบียดเบียนกันเหมือน กัน ไม่ได้รับความสุขไปตามๆ กัน เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ไม่ใช่แต่เท่านั้น เป็นมหาเบียดเบียนเล่าเรียนในโรงเรียนก็เหมือนกันเบียดเบียนกันด้วยกาย เบียดเบียนกันด้วยวาจา เบียดเบียนกันทางใจ ให้ความทุกข์ให้ความเดือดร้อนใจกัน และกันนี้เบียดเบียนทั้งนั้น

สามเณรก็เบียดเบียนกัน หิริ โอตตปป ให้ความความละอาย ให้ความความสะดุ้งกลัวนั้นเป็นข้อสำคัญ ความ ละอายและความสะดุ้งกลัว ไม่เบียดเบียน

ให้ความเดือดร้อนคนอื่นด้วยกาย ไม่มีเลย

ให้ความเดือดร้อนคนอื่นด้วยวาจา ไม่มีเลย

ให้ความเดือดร้อนคนอื่นด้วยใจ ไม่มีเลย

ไม่เบียดเบียนเขาที่เดียวเป็นเด็ดขาด ถ้าว่าอุบาสก อุบาสิกาประพฤติอย่างนี้แล้ว สามารถอย่างนี้แล้ว ละก็ ให้ความสุขบุคคลอื่นด้วย

เป็นอุบาสก อุบาสิกาจริงๆ สามเณรเล่า ภิกษุสามเณรเล่าก็เป็นภิกษุ

สามเณรจริงๆ ชื่อตรงต่อพระพุทธศาสนา อรูป อนตปป์ ไม่มีความไม่ละอายความไม่สะดุ้งกลัวเลิกเสีย เหลือแต่ความละอายความสะดุ้งกลัว

รูป อนตปป์ มีความละอายความสะดุ้งกลัวอยู่เช่นนี้แล้ว ตั้งใจให้แน่นแน่ว

นี่เป็นเริ่มต้นทางปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนา เมื่อตั้งอยู่ในหิริโอตตปปะเช่นนี้แล้ว ต้องควบตัว นั้น แหละตั้งอยู่ในธรรมอันขาวแล้ว เกื้อกูลในธรรมอันขาวแล้ว ถูกต้องร่องรอยทางนักปราชญ์ราชบัณฑิต แล้ว

ท่านยังประสงค์ไปอีก นี่แหละ สนฺโต เป็นธรรมเครื่องสงบระงับ เครื่องสงบระงับเสียง ไม่มีใครมาโพ ทนาว่ากล่าว สงบระงับหมด เรื่องราวทั้งหลายเหล่านั้นสงบระงับหมด เจียบหมด เรียบร้อยอยู่บ้าน ไกลก็ไม่มีเสียง ก็เพราะอาศัยความละอายความสะดุ้งกลัว นี้คำจุนอยู่

เมื่อไม่มีเสียงเช่นนั้น ชื่อว่า สนฺโต เป็นผู้สงบระงับ

โลกะ เยวธมฺมา วุจฺจเร เยวธมฺมา วุจฺจเร นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวว่าเป็นธรรมอันประเสริฐในโลก ด้วยประการดังนี้ นี่หลักจำไว้นะ

ดังนั้นจะอธิบายแปลบาลีเป็นสยาม ให้เราท่านทั้งหลายเข้าใจชัดเจนแจ่มแจ้งในการที่จะแสดงต่อไปนี้

เอาละว่ากันตามขอบเขต เรียกว่าอุบาสกอุบาสิกา เรียกว่าอุปาสโกแปลว่าผู้เข้าใกล้ แปลว่าผู้มันอยู่ใน ศิล ๕ มันอยู่ในพระรัตนตรัย ศิล ๕ กรรมบท ๑๐ แน่นหนาอยู่ที่เดียว ไม่ผิ้นเพื่อนที่เดียว เรียกว่า อุบาสก เรียกว่าอุบาสิกา

ชายมันอยู่ในศิล ๕ มันอยู่ในกรรมบท ๑๐ นี้ชื่อว่าเป็นอุบาสกแท้ๆ เบื้องต้นไม่มีพุทธกาล เป็นอุบาสก ใช้ได้ มันอยู่ในศิล ๕ ถ้าว่าในพระพุทธศานามันอยู่ในไตรสรณคมนี่ด้วย มันอยู่ในศิล ๕ มันอยู่ใน ไตรสรณคมนี่ นี้เรียกว่าเป็นอุบาสก

ถ้า หญิงเรียกว่าเป็นอุบาสิกา แปลเป็นสยามภาษาว่า อุบาสิกแปลว่าผู้เข้าใกล้ หรือผู้ใกล้พระ
รัตนตรัย มันอยู่ในศีล ๕ ศีล ๕ ก็ไม่ขาดตกบกพร่องเป็นนิจศีลทีเดียว
เว้นขาดจากการฆ่าสัตว์ ตัวเป็นให้จำตาย ไม่ใช่ให้ผู้อื่นฆ่า เห็นว่าการฆ่าสัตว์เป็นเบียดเบียนเขา ผิด
ขนบธรรมเนียมของคนดี ก็เว้นขาดจากใจเสีย

การฉกฉกสมบัติของคนอื่นมา เป็นของๆ ตน นี่ก็เป็นหน้าที่ของคนพาล ให้ความทุกข์เขาเป็นเบื้องต้น
หน้า เราไม่ปรารถนาจะประพบัติเช่นนั้น ให้ความสุขเขาเป็นเบื้องต้น

เว้นขาดจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้ ด้วยอาการของขโมย ด้วยตนของตน ไม่ชักชวนผู้อื่นด้วย
อย่างนี้เรียกว่ามันอยู่ในการอดทนทาน

ข้อสามการประพบัติล่วงกาเม สุมิจฉาจาร ประพบัติล่วงลักเขา ลูกลูกเขา เมียเขา สามีเขาลักให้เจ้าของ
เดือดร้อนรำคาญ อย่างนี้หน้าอภัยศอดสู น่าเกลียดน่าชัง ประพบัติไม่ได้ คนดีประพบัติไม่ได้อายนัก ไม่
ประพบัติไม่ล่วงในข้อนั้นๆ ไม่แต่ต้องล่วงเกินในข้อนั้นๆ นี้ได้ชื่อว่ามันอยู่ในกาเมสุมิจฉาจาร

การกล่าวปดไม่จริงหลอกลวงต่างๆ นี่มันคนเลว ไม่ใช่คนดี เราประพบัติเช่นนั้นไม่ได้ เว้นขาดจากใจ
ให้หมด

คำที่เรียกว่าบดนั้นรู้ณะ ตัวจะกล่าวออกไปตัวก็รู้ว่าไม่จริง แต่ว่าขอไปที่ จนเต็มเข้าแล้วขอไปที่ อย่าง
นี้ไม่ใช่อุบาสก อย่างนี้ไม่ใช่อุบาสิกา เป็นอุบาสกอุบาสิกาจอมปลอม นี่ทำให้ศาสนาเสีย เสีย ทำให้
ร่องรอยตำรับตำราสูญเสียหมด

นี่ปรากฏว่าเป็นคนประพบัติ ร้ายศาสนา ประพบัติร้ายศาสนาก็ประพบัติร้ายตัวของตัว ไม่ใช่ประพบัติ
ร้ายใคร ให้มันอยู่ในพูดปดนั้นทีเดียว ไม่ใช่ให้ผู้อื่นปดด้วย แน่นอนในใจ ข้อที่ ๔

ข้อที่ ๕ ไม่ดื่มน้ำที่ทำให้ดื่มให้เมา อันเป็นที่ตั้งของความประมาท ไม่ดื่มน้ำที่ทำให้ดื่มให้เมา อันเป็นที่
ตั้งแห่งความประมาท เว้นขาดจากน้ำที่ทำให้ดื่มให้เมาทีเดียว ไม่ดื่มเหล้า ไม่ดื่มสุราทีเดียว หรือใน
ที่สุดที่แจ่มบุรุษก็ไม่สูบ เห็นว่าเป็นของเมา สังเคราะห์เข้าในเครื่องมีนเมา ไม่เสพทีเดียว

อย่างนี้มันอยู่อย่างนี้ ใช้ได้ เรียกว่ามันอยู่ในศีล ๕ เมื่อมันอยู่ในศีล ๕ เช่นนี้ ชายเรียกว่าอุบาสก
หญิงเรียกว่าอุบาสิกา แต่ยังไม่เต็มที ต้องมันในพระไตรสรณาคมน์ด้วย มันอยู่ในไตรสรณาคมน์นี้
แหละถึงเป็นที่ต้องการในทางพระพุทธศาสนา มันอยู่ในไตรสรณาคมน์นี้

หญิงก็เข้าถึงพระไตรสรณาคมน์

ชายก็เข้าถึงพระไตรสรณาคมน์

ก็ถึงพระไตรสรณาคมน์ ถึงด้วยปากหรือถึงด้วยใจ?

ถึงด้วยกาย

ถึงด้วยวาจา

หรือถึงด้วยใจ

นึกดูซิ? ที่ต้องประสงค์ในทางพระพุทธศาสนานะ ถึงด้วยกายๆ ถึงด้วยวาจา ถึงด้วยใจ ถึงด้วยกายนะ กายก็ต้องเคารพต่อพระรัตนตรัย

รู้ได้อย่างไร? ว่าคนนี่มันอยู่ในไตรสรณคมน์แล้ว รู้ซิทำไม่ถึงไม่รู้

รู้ที่เดียว รู้ที่เดียวแหละ รู้ที่เดียว ผ่านวิหารลานพระเจดีย์รู้ที่เดียว กิริยามารยาท เดินก็รู้ จะแสดง มารยาทอย่างไรก็รู้ เดิมดูถูกดูหมิ่นที่เคารพอยู่แล้วละก็

เข้านี้ไม่มีไตรสรณาคมนี้ออก ไม่มีเสียแล้วไตรสรณคมน์ จะทำลายเสียแล้ว หรือภิกษุสามเณรที่เป็น เทือกเขาเหล่ากอสมณะเช่นนี้ ไม่ได้เสียหายอย่างหนึ่งอย่างใด

อุบาสก อุบาสิกา ผ่านภิกษุสามเณรไป ไม่มีความเคารพอ่อนน้อม เหล่านี้ได้ชื่อว่า ไตรสรณาคมนี่ ไม่มี ยังไม่มีมันในสันดาน

ถ้าว่ามีมันอยู่ในสันดานแล้วละก็ ผ่านไปเจดีย์หรือวิหาร หรือพัทธสีมาใดๆ ถ้าเข้าไปในสถานที่เช่นนั้น ทำสกปรกเปอะเปื้อน ทำความสะอาดหมดเลยที่เดียว ไม่ให้สกปรกเปอะเปื้อนที่เดียว นั่นก็เคารพใน ไตรสรณคมน์ นั่นละปฏิบัติวัตรฐากที่เดียว

ภิกษุสามเณรก็เคารพบพน้อมทิตเดียว นี่มันอยู่ในพระไตรสรณคมน์

นี่มันแต่เพียงว่า ขอลี้งไตรสรณาคมนี่นะ เป็นแต่เคารพด้วยกาย เคารพวาจา วาจาที่ต้องสาธุการอยู่ แล้วก็ใจ ใจก็อ่อนน้อมอยู่ เหล่านี้ได้ชื่อว่ามันอยู่ในพระไตรสรณคมน์

แต่ว่ายังไม่เข้าถึงไตรสรณคมน์ ยังไม่ได้ไตรสรณคมน์ เป็นแค่มันอยู่เพียงเท่านั้นเอง ต้องให้เข้าถึงไตรสรณคมน์ ให้ได้ไตรสรณคมน์

ไตรระอะไร? ไตรนั้นแปลว่าสาม สรณะเขาแปลว่าที่พึ่ง แปลว่าแก้ว หรือแปลว่าที่พึ่ง ที่พึ่งสามอย่าง คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ

เข้าถึงพุทธรัตนะ เข้าถึงธรรมรัตนะ เข้าถึงสังฆรัตนะเป็นขั้นๆ เข้าไปหลายชั้นจริงการเข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะนั้นหลายชั้นจริง ไม่ใช่ชั้นเดียว หรือสองชั้น ถึงไม่ใช่ง่ายถึงยากนัก

ถึงยากโดยประการไฉน? ถึงเป็นขั้นๆ เข้าไป

ถึงกายมนุษย์นี่ก็ขั้นหนึ่ง

ปฏิบัติถูกสัดส่วนก็เข้าถึงกายมนุษย์ละเอียด ที่มันนอนฝันออกไป ทำหน้าที่ฝัน แต่เมื่อเลิกฝันก็เข้า อยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์เสีย นั่นกายมนุษย์ละเอียด

ให้เข้าถึงกายทิพย์อีก ขั้นที่ ๓ เข้าไป ฝันในฝันเข้าไป แต่ยังไม่ถึงไตรสรณาคมนี่ ให้เข้าถึงกายที่ละเอียดอีก

เป็นขั้นที่ ๔ เข้าไป แต่ยังไม่ถึงไตรสรณาคมนี่ กายใหญ่หนักขึ้นไป

ให้เข้าถึงกายรูปพรหมอีกเป็นขั้นที่ ๕ ให้ถึงกายรูปพรหมละเอียดอีก

เป็นขั้นที่ ๖ ให้เข้าถึง กายอรูปพรหมอีกเป็นขั้นที่ ๗

ให้ถึงกายอรุปรหมละเอียดอีกเป็นชั้นที่ ๘

นี้ยังไม่ถึงไตรสรณาคมน์ แต่ว่าถึงไปเป็นลำดับ ยังไม่ถึงไตรสรณาคมน์ ยังไม่ได้ไตรสรณาคมน์ เป็นแต่ มั่นๆ อยู่เท่านั้นแหละ

ต้องให้ได้ไตรสรณาคมน์ ถึงพระไตรสรณาคมน์ทีเดียว ให้เข้าถึงธรรมกาย รูปเหมือนพระปฏิมากรเกตุ ดอกบัวตูม ใสเป็นกระจกคั่นช่องสองเงาหน้า หน้าตักหย่อนกว่า ๕ วา สูง ๕ วา หรือหน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา

อย่างนี้ได้ชื่อว่าถึงพระไตรสรณาคมน์ ได้ไตรสรณาคมน์ละ ไม่ว่าจะกลางวันกลางคืน นั่ง นอน เดิน ยืน อิริยาบถทั้ง ๔ นึกที่ไรเห็นแจ่ม ใจก็ตรึกรู้ในพระไตรสรณาคมน์ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ นั้น ให้มันลงไปอย่างนั้น ไตรสรณาคมน์คำนี้ เป็นข้อที่ ๑

ให้เข้าถึงไตรสรณาคมน์อีกชั้นหนึ่ง กายพระโสดา กายโสดาละเอียด ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระโสดา

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นพระโสดาละเอียด นี่เป็นชั้นที่สองเข้าไป

ชั้นที่ ๓ เข้าไปอีก ให้เข้ากายพระสกทาคา ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระสกทาคา กายพระสกทาคา ละเอียด

เข้าไปชั้นที่ ๔ เข้าไป เข้าไปถึงกายพระอนาคา ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอนาคา กายพระอนาคา ละเอียด

ชั้นที่ ๕ เข้าไปให้เข้าถึงกายพระอรหัต ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายพระอรหัต กายพระอรหัตละเอียด

นี่เข้าไปถึง ๕ ชั้นเท่านั้น เรียกว่า ตั้งอยู่ในพระไตรสรณาคมน์ ได้พระไตรสรณาคมน์

นี่ในพระพุทธศาสนานิยม อย่างนี้ ไม่ใช่แต่เพียงว่า ทำกันเล็กๆ น้อยๆ ละก็ ไม่สำเร็จประโยชน์ ไม่ใช่ เช่นนั้น เอาจริงๆ ปฏิบัติจริงๆ กัน ได้จริงๆ กัน

ถ้าได้จริงๆ มารไม่ขัดขวาง เหาะเหินเดินอากาศได้จริงๆ นะ ไม่ใช่ของพอดิพอร้าย

เมื่อเรารู้เข้าใจแค่ดังนี้ ต่อแต่นี้จะได้แสดงหิริโศตตปปะให้ฟังดังนี้

หิริโศตตปุปสมุพบุนา มีความละอาย มีความสะดุ้งกลัว ศีล ๕ สิกขาบทขึ้นไป ไม่บริสุทธฺิข้อไหน อายนั กทีเดียว

อายตัวเองนะไม่ใช่อายใครนะ ไม่บริสุทธฺิข้อไหนอายนั กอายตัวเองนั ก อายตัวเองนั กทีเดียว อายนั ก ไม่ล่วงละเมิด

ล่วงละเมิดข้อใดข้อหนึ่งอายนั ก ต้องรีบหาครูบาอาจารย์ต่อเสียทีเดียว ล่วงล้ำไปข้อใดข้อหนึ่งละก็ ไม ่ถึงเฉยอยู่ละ บอกตรงๆ ทีเดียวอายนั ก ต่อเสียทีเดียว ต่อเสียให้ได้

ถ้าไม่ต่อ กลัว ศีล ๕ บกพร่องไป จะไปนรกแล้วแก กายจะต้องไปตกนรก บกพร่องข้อใดข้อหนึ่ง

ปาณา อทินนา กาเม มุสา สุรา ข้อใดข้อหนึ่งบกพร่องจะต้องไปนรกทุกข้อเชียว

ขาดข้อปาณาติบาตก็ต้องไปสัจญชีพละไม่ต้องไปไหนละ

ขาดข้ออทินนาทานจะต้องไปกาฬสตุตตนรกละไม่ต้องไปไหนละ

ขาดข้อกาเมสุมิจจารก็ต้องไปสัจจชาตตนรกละ สามข้อละ

ขาดข้อมุสาจะไปจะต้องไปโรจวนรกละ

ขาดข้อสุราลงไป ก็ต้องมหาโรจวนรกละ ๕ ขุม ลงเป็นลำดับลงไปเชียว

ก็ไม่ต้องไปละ กลัวทีเดียว เมื่อละอายแก่ใจแล้วกลัวนรก เราต้องไปนรกแท้ จะต้องไปนรกถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่ง มีความละอายความสะดุ้งกลัว ไม่ให้ศีลขาดเด็ดเลยทีเดียว ให้บริสุทธิ์ตั้งแต่ ปาณา อทินนาทาน กาเมสุมิจจา มุสา สุรา ไม่ขาดตกบกพร่องทีเดียว นี้อย่างนี้เรียกว่าอุบาสก ย่อๆ เรียกว่าอุบาสกณะนะ ย่อๆ เรียกว่าอุบาสิกาด้วย

ถ้ายังไม่มีไตรสรณาคมน์ก็ เป็นอุบาสกนอกศาสนา อุบาสิกาก็นอกศาสนา ยังไม่เข้าศาสนาเลยเท่านี้แหละ ปฏิบัติแค่นี้ยังไม่เข้าในศาสนา เป็นอุบาสกนอกศาสนา เป็นอุบาสิกานอกศาสนา

เป็นอุบาสกอุบาสิกานในศาสนาจะต้องเข้าถึงไตรสรณาคมน์ เข้าถึงไตรสรณาคมน์ คือ พุทธโธ ธรรมโม สงฺขโม คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ

เมื่อเรามีศีล ๕ มั่นบริสุทธิ์บริบูรณ์ดี มีใจเบิกบาน สาราญใจ มั่นอยู่แค่ศีล ๕ แค่นี้ ก็ประกาศได้แล้วว่า หิริ โอตตปัสสัมป็นนา เข้าถึงพร้อมด้วยความละอายความสะดุ้งกลัวละ ความละอาย

มีศีลบริสุทธิ์บริบูรณ์ไม่ มีอายนัก ไม่มีอายและสะดุ้งกลัวด้วย กลัวจะไปนรก กลัวจะไปอบายภูมิ ๔ อย่างนี้ดี กลัวนัก ละก็ เมื่อบริสุทธิ์เช่นนั้น

สุกฺกธมฺมสมาหิตา อยู่ในธรรมอันขาว ขาวผ่องไม่มีราศีทีเดียว เรียกว่า สุกฺกธมฺมสมาหิตา ขาวผ่องทีเดียว

สนฺนุโต นี้แหละเป็นตัวธรรมเครื่องสงบระงับในโลก ตั้งแต่ๆ ปฐมทีเดียว ตั้งแต่ ปฐมแผ่นดินมา ตั้งแต่ ปฐมกษัตริย์มา ปกครองโลกด้วยคุณธรรม ๕ ประการนี้ ร่มเย็นเป็นสุขเบิกบานสาราญใจ

เว้นจากฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ กาเม พุดปด เสพสุรา ๕ ข้อนี้เท่านั้นแหละ ในโลกไม่ต้องมีคู่มิตารางสบายอกสบายใจ ได้รับความเบิกบาน ร่มเย็นมาตลอดสาย

บัดนี้เราในวัด ภิกษุ สามเณรก็ให้บริสุทธิ์ในศีล ๕ จริงๆ

อุบาสกอุบาสิกาก็บริสุทธิ์ในศีล ๕ จริงๆ จะไม่ได้ทะเลาะกันเลย จะไม่มีบาดหมางกันเลย จะไม่อิจฉาริษยากันเลย

ถ้าอิจฉาริษยากันก็เรียกว่าไม่มีศีล ๕ กันแล้วละแก เลอะแล้วละ เหลวแล้วละ นี้ใช้ไม่ได้แบบนี้ อย่างนี้ใช้ไม่ได้

เมื่อเข้าใจหลักดังนี้แล้วละก็ ๕ ลิกขาบทนี้ หิริโศตตปปะ ละอายไว้ให้ดี ถ้าไม่มีละอาย สะดุ้งกลัวไว้ให้ดี ไม่มีจะตกนรก แน่นอนทีเดียว ได้ชื่อว่าตั้งอยู่ในเกือกกุลแล้วในธรรมอันขาว ได้ชื่อว่าสงบ ระวังแล้ว

เมื่อสงบระวังเช่นนี้แล้ว นักปราชญ์ทั้งหลาย บัณฑิตทั้งหลายย่อมกล่าวบุคคลนั้น ว่าตั้งอยู่ในธรรมอันประเสริฐ ว่าตั้งอยู่ในเทวธรรม คนอันถึงแม้ถึงเป็นมนุษย์อยู่ บริสุทธิในศีล ๕ ผู้ชายก็เรียกว่า สมมติเทวดา ผู้หญิงก็เรียกว่าสมมติเทวดา เออ ไม่ใช่เป็นของต่ำ เป็นสมมุติเทวดาทีเดียว ยกย่องสูงอย่างนั้น คือ คุณธรรมนั่นเอง

ยกตัวเอง คือคุณธรรมศีล ๕ นั่นเองยกตัวเอง เป็นคนตั้งอยู่ในเทว-ธรรม ธรรมของเทวดาทีเดียว ธรรมที่ทำให้เป็นเทวดาทีเดียว เป็นเทวดาทั้งที่เป็นมนุษย์นี้แหละ สมมุติเทวดานั้นแหละ มันอยู่ในศีล ๕ แค่นี้ ก็ต้องให้สูงขึ้นไปกว่านี้

บัดนี้มีพุทธศาสนา เราเข้าถึงพระไตรสรณาคมน์ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ มันอยู่ในศีล ๕ ละก็ ศีล ๘ ให้มันอย่างเดียวกันนี้

วิกาลโภช เว้นจากอาหารบริโภคในเวลาวิกาลตั้งแต่เที่ยงจนถึงอรุณใหม่ นี่วันนี้เราสมาทานแล้ว จนถึงอรุณใหม่ ให้มันเขียวนะ อย่าให้ลอกแลกนะ มันคงทีเดียว รักษา มันคงอยู่ในวิกาลโภช ไม่บริโภคอาหารในเวลาวิกาล ตั้งแต่เที่ยงไปจนถึงอรุณใหม่ทีเดียว นี่ได้ชื่อว่า รักษาวิกาลโภชไว้ได้ ไม่บริโภคอาหารในเวลาวิกาลเช่นนี้ นี่ได้ชื่อว่าทอนกำลัง ว่าตัดเสียซึ่งความอยากความปรารถนา ให้เบาบางลงนี้ทางไปของพระอริยบุคคลนะ ทางไปพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ทีเดียว เป็นทางสูง ให้มันไว้

ไม่ฟ้อนรำขับร้อง ประโคมเครื่องดีดสีตีเป่าต่างๆ ไม่มีทีเดียว ไม่บรรเลงเครื่องต่างๆ ไม่มี เว้นขาดทีเดียว

ขับร้องประโคมเครื่องดีดสี ตีเป่านั้นเป็นไฉน? เกือกกุลให้เกิดความยั่ววนใจ ชักชวนให้ครองเรือน ไม่ชักชวนในทางหมดกิลเลส ไม่ชักชวนให้บรรเทาภิเลส ไม่ชักชวนในทางมรรคผลนิพพาน ก็เว้นเสียขาดจากสันดาน

พวกกามตัณหาเช่นนี้ ชื่อว่าประพฤติธรรมให้เลิศประเสริฐขึ้นไปกว่าศีล ๕ ทางไปของพระอริยบุคคล เว้นประพรหมร่างกายด้วยของ ระเบียบของหอม เครื่องยั่ววน ให้เกิดความยวนใจ ให้เกิดความยั่ววนกวนใจต่างๆ เหล่านี้ ก็เว้นเสียขาดจากใจอีก เว้นเสียขาดจากใจ ก็ทอนเสียซึ่งพวกตัณหาทั้งนั้น

พวกธรรมตัณหา ของกลิ่นของหอม คันธตัณหา รสตัณหา โผฏฐัพพะตัณหา พวกธรรมตัณหาของหอมเหล่านี้แหละละเสีย นี้ก็ตัดกำลังอย่างแรง ตัดกำลังมารอย่างแรง พวกประพฤติศีล ๘ นี้

ไม่นั่งนอนอาสนะสูงใหญ่ เออ..อาสนะสูงใหญ่เป็นอย่างไร?

ร้ายอีกเหมือนกัน เราไปอยู่ในอาสนะจ้งๆ เดิมมันนอนในดอนในป่า ใจเราก็ไม่กำเริบ ถ้าได้อาสนะโอโถงเป็นไง? ใจมันก็ครึกครื้นไปอีกอย่าง มันก็แปรจากสภาพเดิม มันก็จะไปก้นใหญ่โตอีกล่ะ ไปสร้าง

บ้านสร้างเรือนกันละ เรื่องนี้ พวกถือศีล ๘ ให้เว้นขาดจากการนั่งนอนอาสนะสูงใหญ่ ไม่ให้เกิด
ยั่วยวนกวนใจให้กำเริบ นี่ก็ตัดเสีย

โง่จู้พพัตถหา ความถูกต้องทางกายให้เกิดยั่วยวนใจ เว้นขาดจากใจ

ศีล ๘ บริสุทธิบริบูรณ์เป็นอันดีไม่ให้เกิดตกบกพร่องแต่อย่างใดอย่างหนึ่ง รักษาไว้ จะล่วงล้ำข้อใดข้อ
หนึ่งให้มีความละอาย ให้มีความสะดุ้งกลัว รักษาไว้ให้บริสุทธิบริบูรณ์ ศีล ๘ บริสุทธิบริบูรณ์ ไม่ขาด
ตกบกพร่องได้ชื่อว่าผู้นั้นตั้งอยู่ในหิริโอตตปปะ ได้เชื่อว่าเกื้อกูลแล้วในธรรมอันขาว

ความบริสุทธินั้นเป็นธรรม อันขาว แท้ๆ ไม่ใช่ธรรมเศร้าหมองขุ่นมัวแต่อย่างหนึ่งอย่างใด สันโต เป็น
ธรรมอันสงบเป็นขั้นๆ ขึ้นไป ตามส่วนของศีล สงบขึ้นไปเป็นขั้นๆ

เมื่อสงบขึ้นไปเป็นสันโต แล้ว ก็อุตสาหให้มึใจสงบระงับ กล่าวว่านั้นแหละเป็นธรรมอันประเสริฐในโลก
หรือเป็นเทวธรรมเป็นธรรมของเทวดา นี้ให้มีศีล ๕ บริสุทธิต่างนี้

ฝ่ายสามเณรก็มีศีล ๑๐ บริสุทธิทุกข้อทีเดียว ตรงเข้า หยิบเงินทองร้ายจริง เงินทองร้ายนัก ถ้าใคร
หยิบเข้าแล้วละก็ ใจกำเริบ กำเริบเสิบสานนัก หยิบเงินทองใช้ได้อย่างชอบใจ ใจกำเริบเสิบสาน

สามเณรจ้องๆ ไม่มีเงินติดมือเลยอย่างนี้แหละ หน้าตาจ้องๆ อยู่อย่างนี้แหละ ถ้าได้เงินสัก ๑,๐๐๐
บาทเท่านั้นแหละ ถ้ามันติดมือเท่านั้นแหละ เอาแล้ว จ้องๆ กลายเป็นคึกคักขึ้นมาแล้ว หน้าตาแจ่มใส
ขึ้นมาแล้ว มันมันกลายเป็นอย่างนี้แหละ มันกลายเป็นอย่างนี้นะ

ถ้ามันกลายเป็นอย่างนี้รู้ไว้เถิด เงินมันอยู่ในมือคนใดนะมันทำพิษทำร้ายนัก มันไปอยู่กับใครๆ มันร้าย
นัก

เดิมเป็นซี แต่งเป็นซี เอาเงินไปให้ ไม่มีเงินมันก็จ้องละซี อีกสักสองสามวันมาดูซี มันเปลี่ยนสภาพที่
เดียวแหละอ้ายแปงๆ มันหายไปเสียแล้วกลายเป็นคนคึกคักไปแล้ว มันกลายเป็นอย่างนี้ เหตุนี้
การถือเงินในมือระร้ายนัก

พระพุทธเจ้าเห็นอำนาจร้าย มาก ในเรื่องนี้ หญิงในพุทธกาลเขาเล่าเรื่องหญิงคนจน ทอหูกอยู่ คน
หนึ่ง นี้เขาเรียกว่าหญิงทอหูกทอผ้า คนจนไม่มีพรระษาอะไรหรอก ก็จ้องอยู่อย่างนั้นแหละ ผู้ที่ไม่รู้
ฤทธิ อยากรู้ฤทธิเงินว่ามันเป็นอย่างไรบ้าง?

เอาเงินไปให้หญิงคนนั้น แหละ ไม่ใช่ให้เลยนะ เอาไปฝังไว้ ผู้หญิงคนนั้นนั่งทอผ้าอยู่ ๔ บาทเท่านั้น
แหละ ไปฝังไว้ไม่รู้หรอก หญิงคนที่จ้องอยู่นั้นแหละ กลายเป็นคนคึกคัก เป็นคนอหังการมมังการขึ้น
มาแล้ว กลายเป็นคนมั่งมีขึ้นในตัวแล้ว ไม่รู้ไอ้เงินมันขึ้นมาถูกต้องอย่างไรก็ไม่รู้ กลายเป็นคนอหังการ
มมังการขึ้นแล้ว เพียงแต่ถูกไอ้เงินเท่านั้นนะ ยังไม่ได้ถูกตัวเงินเลย

ถ้าว่าหยิบเงินทองใช้ได้แล้วเณรก็เสียเณร

พระก็เสียพระหมด เพราะเหตุอะไรล่ะ? ประพตติอย่างฆราวาสเขา ไม่ควรน่านับถือ ประพตติอย่าง

ฆราวาสเขา ประพฤติอย่างคนครองเรือน คฤหัสถ์ผู้ครองเรือน ใช้จ่ายเงินใช้ทองเช่นนี้ ไม่น่านับถือ ไม่น่าบูชา ทำเสียเส้น

พระวินัย ของที่ใช้นั้นพระก็เป็นนิสัคคีย์ เณรก็ศีลไม่บริสุทธิ์ทำลายพระพุทธศาสนา อย่างนี้ใช้ไม่ได้ ก็เว้นขาดทีเดียว ต้องมีหิริโอตตปปะ สิกขาบทไม่ล่วงข้อใดข้อหนึ่ง

ถ้า ๘ สิกขาบทก็ไม่ล่วงไปข้อใดข้อหนึ่ง รักษาความบริสุทธิ์นั้นไว้ ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ไม่ขาดตกบกพร่อง

สูงขึ้นไปกว่านั้นศีล ๒๒๗ ศีลของภิกษุมิ ๔ แต่ว่า ๒๒๗ นั้นหมวดเดียว มี ๔

ปาฏิโมกข์สังวรศีล

อินทริย์สังวรศีล

อาชีวนปาริสุทธิศีล

ปัจจัยสันนิสสิตศีล

ศีลของพระภิกษุมิ ๔

ถ้าว่าแต่เพียงปาฏิโมกข์ ปาราชิก ๔ สังฆาทิเสส ๑๓ อนินยต ๒ นิสัคคีย์ ๓๐ ปาจิตติย ๙๒ ปาฏิเทสนีย ๔ เสขีย ๗๕ อธิกรณ ๗ รวม ๒๒๗ สิกขาบท เช่นนี้ เรียกว่าปาฏิโมกข์สังวรศีลอันเดียว

สำรวมตามพระปาฏิโมกข์ เว้นข้อที่พระพุทธเจ้าห้าม ทำตามข้อที่พระองค์ทรงอนุญาตให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ดี

ถ้าไม่บริสุทธิ์บริบูรณ์ดี มีความอายนั้ก มีความสะดุ้งกลัวนั้ก อายว่าเป็นพระไม่บริสุทธิ์ตายไปจะต้องไปนรก ไม่ต้องไปไหน กลัวอย่างนี้ ให้กลัวอย่างนี้ ถ้าว่าทำตัวให้บริสุทธิ์เป็นอันดีได้ชื่อว่า สุขกัมมสมาหิตา เกื้อกูลแล้วในธรรมอันขาว สันโต แปล เป็นธรรมอันสงบอยู่แล้ว ตั้งอยู่ในธรรมอันสงบอยู่แล้วยังไม่พอเท่านั้น

อินทริย์สังวรศีล สำรวมตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไม่ให้ยินดียินร้ายในเวลาเห็นรูป ยินเสียง ดมกลิ่น โผฏฐัพพะ หรือธรรมารมณ์ด้วยใจ

สำรวมอินทริย์สำรวมอย่างไร?

สำรวมตา ไม่ให้เกินไป พอเหมาะพอเจาะ

สำรวมหู คอยระวังไว้ ไม่ให้แสหาเสียงที่ชบใจ ที่เกิดความกำหนัดยินดี

สำรวมจมูก กำหนดกลิ่นไว้ไม่ให้ยินดี

สำรวมลิ้น กำหนดรสไว้ไม่ให้ยินดี

สำรวมกายโผฏฐัพพะ กำหนดไว้

สำรวมอารมณ์ทางใจ

สำรวจหมด สงบหมด ในเวลาเห็นรูป ดมกลิ่น ยินเสียง หรือถูกต้องโผฏฐัพพะทางกาย หรือ
ธรรมารมณ์ที่ขอบใจไม่ให้ความยินดียินร้ายเล็ดลอดเข้าไปได้

ใจอยู่กับอะไร? ใจต้องมีธรรมารมณ์อยู่ ต้องอยู่กับธรรมารมณ์ ต้องอยู่กับธรรมที่เกิดจากใจ
ธรรมอะไรที่เกิดจากใจ?

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ก็ดี

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ละเอียดก็ดี

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายทิพย์ กายทิพย์ละเอียดก็ดี

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายรูปพรหม รูปพรหมละเอียด

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายอรุปรหมอรุปรหมละเอียด

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย

เข้าถึงกายไหน? อยู่กับดวงธรรมกายนั้น ติดอยู่ที่ดวงธรรมกายนั้น เดินก็ตรีกถึงดวงธรรมนั้น ยืนก็ตรีก
ถึงดวงธรรมนั้น นั่งก็ตรีกถึงดวงธรรมนั้น นอนก็ตรีกถึงดวงธรรมนั้น จดอยู่กับใจ จดอยู่กับธรรมนั้น นี่
เขาเรียกว่าถึงหนึ่ง ถึงหนึ่งอย่างชนิดนี้หรือสัง ๔ รวมหมด ปาฏิโมกข์ก็รวมหมด อินทรีย์ก็รวมหมด
อหินทานวิสุทธิศีลเลี้ยงชีพชอบไม่หลอกลวงเขาเลี้ยงชีวิต เลี้ยงชีพบริสุทธิ์จริงๆ นั่นก็เป็นศีลของภิกษุ
อันหนึ่ง

ปัจจัยสันนิสสิตศีล พิจารณาปัจจัยทั้ง ๔ คือ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานปัจจัย ไม่บริโภครด้วย
ตัณหา นี่ก็เป็นศีลอีกอันหนึ่ง ปัจจัยสันนิสสิตศีลนั้นแหละเป็นข้อสำคัญนัก

ถ้าเป็นอินะบริโภคร บริโภครด้วยความเป็นหนี ไม่ได้พิจารณาปัจจัยให้เต็มส่วนเต็มที่ในจีวร บิณฑบาต
เสนาสนะ คิลานปัจจัย แล้วละก็ ได้ชื่อว่า ภิกษุบริโภครด้วยความเป็นหนี จะต้องตายไปเป็นวัวให้เขาใช้
เป็นควายให้เขาขี่ ให้เขาใช้ไป เป็นม้าให้เขาขี่ เป็นช้างให้เขาขี่

สูงขึ้นไปกว่านั้น ไกลไปกว่านั้นตายไปเป็นบ่าวเป็นทาสเขา เป็นมนุษย์มาเป็นบ่าวเป็นทาสเขา มาเป็น
คนใช้เขา เขาไม่ใช้ก็อยากให้เขาใช้นัก ไปทำอาสาเขาเฉยเท่านั้นแหละ เพราะเป็นหนีเขาแล้ว บริโภคร
ด้วยความเป็นหนีเข้าแล้ว น้อย่างนี้เป็นบ่าว

จีวรเมื่อเวลาจับจีวรที่ เขาถวายเข้า จีวรนี้สักแต่ว่าเป็นธาตุ เป็นปัจจัยสักแต่ว่าธาตุ ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัว
ตนเขาเราใดๆ แล้วก็ไปของว่างเปล่าไป จีวรนี้เป็นของไม่เนาไม่เปื่อย น่าดูน่าชม ไม่สกปรกเประอะ
เปื้อนใดๆ เป็นของดีมาก พอถูกต้องร่างกายกลายเป็นของเสียหายไปได้ ไม่น่าดูน่าชมไปได้

พิจารณาจีวรอีก จีวรเมื่อเวลาจะนุ่งเข้า ไม่ได้นุ่งเพื่ออื่น นุ่งเพื่อจะป้องกันเสียซึ่งกายหนาวแลร้อน
เพื่อกันเหลือบ ยุง ตะเข็บ ตะขาบต่างๆ เพื่อจะไม่ให้กามกำเริบเท่านั้น พิจารณาดังนั้นก็นุ่งห่มไป

นุ่ง ห่มไปแล้วก็พิจารณาแบบเดียวกันอีก ซ้ำอีก เรียกว่าอภิหปัจจเวก พิจารณาจิวรนุ่งห่ม พร้อมด้วย
องค์คุณธาตุปัจจเวก.....ก็แบบเดียวกัน.....นั่งอนเสนาสนะเหล่า บริโภคทัญญาภิพิจารณา

ถ้าขาดข้อใดข้อหนึ่ง ปัจจัยสันนิสสิตศีลไม่บริสุทธิ์ เป็นอินะบริโภค บริโภคด้วยความเป็นหนี้เขาอย่างนี้
ต้องได้รับทนต์ต่างๆ นานา เพราะเหตุว่าเป็นหนี้เขา ต้องบริสุทธิ์

ถ้าไม่บริสุทธิ์ ต้องมีหิริโอตตปปะ อาย ไม่ได้ เป็นพระศีล ๒๒๗ ไม่บริสุทธิ์ อาย อินทริยสังวรศีลไม่
บริสุทธิ์ ก็อาย สะดุ้งกลัวอีกเหมือนกัน

ปัจจัยสันนิสสิตศีลไม่บริสุทธิ์ก็อาย

อาชีวปาริสุทธิศีลไม่บริสุทธิ์ก็อาย สะดุ้งกลัวอีกเหมือนกัน

ปัจจัยวิสุทธิศีลไม่บริสุทธิ์ก็อายสะดุ้งกลัวเหมือนกัน แบบเดียวกัน เหมือนเราท่านในบัดนี้ ไม่ได้ศีล
บริสุทธิ์สมบูรณ์บริบูรณ์

พระเนรศีลไม่บริสุทธิ์บริบูรณ์ อุบาสกอุบาสิกาศีลไม่บริสุทธิ์บริบูรณ์พบพระพุทธศาสนา ไม่เข้าถึงพระ
รัตนตรัยอายนัก อายนัก อายนักด้วยประการเป็นไฉน?

อายโดยอาการว่ามาพบพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาคืออะไร? คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าสอนว่าอะไร?

สอนทำให้ใจสงบระงับ สอนให้ทำใจหยุดใจนิ่ง

ชั่วด้วยกายวาจาใจ ไม่ให้ทำทีเดียว

ทำแต่ดีด้วยกายวาจาใจ ทำใจให้ใส ไสหนักเข้า ไสหนักเข้าก็เข้าถึงพระรัตนตรัย เข้าถึงพุทธรัตนะ
ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ

ถ้าไม่เข้าถึงพุทธรัตนะก็ ไม่รู้จักพระพุทธศาสนา ไม่เข้าถึงธรรมรัตนะก็ไม่รู้จักพระธรรมในพระพุทธ
ศาสนา ไม่เข้าถึงพระสังฆรัตนะ ก็ไม่รู้จักพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ไม่รู้จักจริงๆ รู้จักแต่ชื่อ ไม่รู้จัก
ไม่เห็น ไม่ได้ ไม่เข้าไม่ถึง ก็ได้ชื่อว่าไม่รู้จัก ไม่รู้จักก็ได้ชื่อว่าไม่ได้ลิ้มรสศาสนา

ถ้าไม่เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ก็ไม่ได้ลิ้มรสศาสนาละ เป็นตัวศาสนาสำคัญทีเดียว

ลิ้มรสจะเป็นไฉน? ก็ไม่รู้จักรสศาสนานะซี ก็รสศาสนาตัวพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ รสชาติ
เป็นยังไงพุทธรัตนะ พวกเข้าถึง ถ้ามดื่อกี่ได้ เข้าถึงพุทธรัตนะรสชาติมันเป็นยังไง รสชาติมันเป็นยังไง

ก็ดูกายมนุษย์นี่ซี กายมนุษย์เป็นของหยาบ นั่นละเหยียดนักเข้าถึงพุทธรัตนะแล้วละก็ลิ้มเชียว ว่านี่
ประเสริฐจริง ว่าอ้อพวกเข้าถึงหยาบอย่างโน้น สู้ถึงละเหยียดกว่านี้ไม่ได้ เข้าถึงสังฆรัตนะนี่ละเหยียด
หนักขึ้นไป สังฆรัตนะนี่ละซึ่งจริง

พุทฺโธมมุสสุโปเปตา พุทฺโธมมุสสุโปเปตา พระพุทธเจ้านั้นรู้ธรรม

พุทฺโธมมุสสุโปเปตา พระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ธรรม คำที่เรียกว่าธรรม.....

ธำโร เทติ ธมฺโม พระองค์ทรงตรัสเพื่อไม่ให้ตกลงไปในอบายภูมิทั้ง ๔ ธรรมทรงตรัสไม่ให้ผู้ปฏิบัติ
ตกลงไปในอบายภูมิทั้ง ๔ คือธรรมรักษาตนเอาไว้ได้

ธมฺโม สังฆโม ปทายิต พระองค์ทรงตรัสไม่ให้ตกลงไปในอบายภูมิทั้ง ๔ แล้ว ประสงค์ทรงธรรมอันนั้น
ไว้ไม่ให้หายไป

พระพุทธเจ้าตรัสรู้ไว้แล้วประสงค์ทรงธรรมเอาไว้ไม่ให้หายไป ธรรมที่ประสงค์ตรงไปนั้นๆ รักษาไว้
ปรากฏมาจนกระทั่งถึงบัดนี้

เมื่อไปถึงพุทธรัตนะเข้า แล้ว ไปถึงธรรมรัตนะเข้าแล้ว ไปถึงสังฆรัตนะเข้าแล้ว พระพุทธเจ้าอยู่ใน
สถานที่ใดๆ ไปพูดท่านก็ได้ ไปพูดกับท่านก็ได้ ไปในนิพพานก็ได้ ถ้ามีในนิพพานไปในนิพพานก็ได้ นั้น
ณะมีรสมีชาติอย่างนี้ ลึกซึ้งอย่างนี้แหละ

ถ้าไม่เข้าถึงพุทธรัตนะ เรานิ่งเสีย ทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสีย นิ่งเสียทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้เสีย นั้นไม่มีหิริ
โศตตปปะละชิ ถ้านิ่งเฉยชิ

ถ้ามีหิริโศตตปปะจะเอา หน้าไปไว้ที่ไหน เขาถึง พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะกัน ถ้ามีหิริ
โศตตปปะก็กายตัวเองไม่ถึงไม่ยอม นั่งกันหลังหักตายเลย ไม่เออล่ะ ถ้าไม่ถึงก็ตาย ไม่ได้ก็ตายแหละที่
เดียว เอากันละถึงวาระที่จะต้องซบซันกัน ถ้าไม่ได้ไม่เห็นไม่เป็นปรากฏข้างเถอะ ถ้าได้เป็นเห็นปรากฏ
ต่อหน้าต่อตา มันจะเป็นตายก็ช่าง ถ้าไม่ได้ก็ตายแหละ เออล่ะเอาให้ถึงให้ได้

ให้เข้าถึงพุทธรัตนะเสียได้ละก็นั้นแหละไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา
เข้าถึงพระธรรมรัตนะได้ละก็นั้นแหละไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา
เข้าถึงพระสังฆรัตนะได้ละก็นั้นแหละไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา
นี้แหละได้ชื่อว่า หิริโศตตปปะสัมปันนาถึงพร้อมแล้วด้วยความละอายความสะดุ้งกลัว ไม่ถึงละก็ละอาย
สะดุ้งกลัวนัก เพราะไม่ได้เกื้อกูลในธรรมอันขาว เกื้อกูลในธรรมดำอยู่ ไม่เกื้อกูลในธรรมอันขาวจริงลง
ไป

เข้าถึงได้แล้ว เป็นแล้วนั้นแหละ เกื้อกูลธรรมอันขาวแท้ๆ ละ นั้นแหละสันโดละ ใจอยู่กับธรรมเฉยๆ
กิเลสตัณหา อำนาจทิฏฐิทำอะไรไม่ได้ ชมเหงอะไรไม่ได้ ได้แต่เล็กๆ น้อยๆ เอาเป็นจริงๆ จังๆ ไม่ได้
อยู่กับธรรมะ

นี่นักปราชญ์ทั้งหลาย ผู้มีใจสงบระงับทั้งหลาย ย่อมเยินยอยกย่องส่งเสริม ว่า เทวธมฺมาติ วุจฺเจติ
อันนักปราชญ์ทั้งหลายย่อมกล่าวว่า เป็นธรรมอันประเสริฐในโลกด้วยประการดังนี้

นี่วันนี้ตั้งใจที่จะแสดง หิริโศตตปปะให้กว้างขวางออกมาอย่างนี้ แสดงกว้างขวางออกมาอย่างนี้ละก็
เราฟังหิริโศตตปปะ ๒ ข้อเท่านั้น วันนี้ได้ฟัง หิริและโศตตปปะ ๒ ข้อเท่านั้น ให้จำเป็นใจความไว้ว่า
ธรรมอันนี้ความบริสุทธิ์ของศีล ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗

ถ้าไม่บริสุทธิ์แล้วให้มีความละเอียดความสะดุ้งกลัว แก้ไขให้บริสุทธิ์เสีย

ถ้าเราไม่เข้าถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะแล้ว ให้มีความละเอียดความสะดุ้งกลัวว่าเขาเข้าถึงกันถมไป เราไม่เข้าถึง ให้มีความละเอียดมีความสะดุ้งกลัว มีความละเอียดว่าเราไม่ได้ ไม่เข้า ไม่ถึง มีความละเอียด

ให้มีความละเอียดความสะดุ้ง กลัวว่าเราจะไม่พ้นอบาย ถ้าได้เสียแล้วเราต้องพ้นอบาย แน่ในใจอย่างนั้น ได้ชื่อว่าเกื้อกูลในธรรมอันขาว มีใจสงบระงับ นักปราชญ์ทั้งหลายย่อมกล่าวว่า ตั้งอยู่ในธรรมอันเลิศอันประเสริฐ เทวธรรม ธรรมของเทวดาทีเดียว ไม่ใช่ของมนุษย์ ให้แน่นอนในใจอย่างนี้

ที่ได้ชี้แจงแสดงมานี้ ตามวาระพระบาลีใน ทิริโธตตปัสสัมป็นนา ตั้งแต่ต้นจนจบส่วนนี้ เป็นโฆหารเทศนาแปลเป็นสยามต่อไปกว้างขวางยิ่งกว่านักหนา จำไว้เป็นตำรับตำรา ที่ได้ชี้แจงแสดงมานี้พอเป็นเครื่องประดับประคองสนองประคองศรัทธา ประดับสติปัญญาคุณสมบัติของท่านผู้พุทธบริษัท ทั้งคุณุหัตถ์ บรรพชิตบรรดามาสโมสรในสถานที่นี้ทุกถ้วนหน้า

สิทุหมตฺถุ สิทุหมตฺถุ สิทุหมตฺถุ

อิทํ ผลํ เอตฺตสมิ รตนตยสมิ สมุปสาทนเจตโส

ขอจิตอันเลื่อมใสของท่านทั้งหลาย ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ในพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ทุกประการดังอาตมภาพรับทานวิสัยนามาพอสมควรแก่เวลา สมมติยุติธรรมิกถาโดยอรรถ นิยมความไว้เพียงเท่านี้

เอวํ ก็มีด้วยประการฉะนี้